

Ayvazovski paniği

İSTİHBARAT SERVİSİ

ÜNLÜ Sovyet ressamı Ayvazovski'nin, İstanbul'da açılan sergisi, sahte tablolar tartışmasını başlattı. Dolmabahçe Sarayı'ndaki Ayvazovski'ye ait olduğu belirtilen 28 tabloyu inceleyen Sovyet ekser Galina Sergeyevna Çurak, tabloların 8'inin sahte olduğunu söyledi.

Dolmabahçe Sarayı Müdürü Hüseyin Tuzlu ise, "Tablolar, saraydan hiç çıkarılmadığı için değiştirilmesi de imkânsız" dedi. Dünyanın en güvenilir Ayvazovski eksperti olarak tanınan Çurak, "bu tabloların Ayvazovski'nin karakterinin dışında olduğunu" belirtti. Uzman Galina Sergeyevna'nın Dolmabahçe Sarayı'ndaki incelemeleri sırasında kendisine son ana kadar eşlik ettiğini vurgulayan Tuzlu, "Sanıyorum, bir abartma söz konusu. Bizim uzmanlarımızın raporu gelmeden daha fazla bir şey söylemek istemiyorum" dedi.

1 MİLYARLIK TABLO

İstanbul'daki resmi kurumlarla, özel koleksiyonlardan, ressam ve restatör Doç. Fethi Kayaalp'in danışmanlığında derlenen, değeri 1 milyar aşan resimlerle dolu sergiye her gün yeni bir tablo getirildiği belirtildi. Şişli Beymen Mağazası'nda Ayvazovski'nin 1888 yılında İstanbul'u ziyareti sırasında düzenlediği serginin 100. yıldönümünde açılan sergiye getirilen Ayvazovski tablolarından sadece 15 tanesi orijinal çıktı. Bu arada, önceki gün getirilen bir tablo da incelendikten sonra, orijinal olduğu saptanarak, sergi kapsamına alındı.

"RESİM KENDİNİ ELE VERİR"

Moskova'daki Tretyakov Devlet Sanat Galerisi Başuzmanı ve Ekspertler Heyeti üyeliğinin yanı sıra, Resim Bölümü Müdür Yardımcısı da olan Galina Sergeyevna Çurak, konuyla ilgili olarak Milli-yet'e şunları söyledi:

"Resmin sahte olup olmadığını anlamak için her şeyden önce tecrübe gerekir. Rengi, yipranma şekli, boya, imza, imzanın yaşı, kompozisyon, genel görünümü resmi ele verir. Dolmabahçe Sarayı'ndaki şüpheli 8 tablonun da orijinal olmadığı anlaşıldı. Tablolar, incelemeye alınıp üzerinde tekrar çalışmalar sürmeli."

Ünlü sanat eseri müzayedecisi Rafi Portakal da, Dolmabahçe Sarayı'nda bulunan Ayvazovski tablolarının sahte olduğu yolundaki görüşlerle ilgili olarak konuşmak istemediğini belirterek, "Bu çok ciddi bir şeydir. Çok büyük sorumluluğu var. Uzaktan bakarak 3-5 saatlik bir incelemeyle anlaşılabilir bir şey değil. Sovyet uzman nasıl bakmış, merak ediyorum" diye konuştu.

Bu arada, Sovyet Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Konstantin Feodoroviç Katuşev de, dün İstanbul'u ziyareti sırasında, sergiyi gezdi ve çok beğendiğini söyledi.

Ünlü Rus ressamı Ayvazovski'nin tabloları üzerinde 27 yıldan beri çalışan Galina Sergeyevna Çurak, sanatçının tablolarının bakım-sızlıktan yıpranmış olduğunu söyledi.

Öte yandan, sahte Ayvazovski'lerle ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz serginin danışmanı Doç. Fethi Kayaalp, sergi öncesi yaptıkları ön araştırmada ulaşabildikleri 26 Ayvazovski yapıtından ilk aşamada 6'sını elelediğini, daha sonra kapsamlı bir araştırma sonucu 3 tablonun daha kesin olarak taktit olduğunu saptadığını söyledi. Kayaalp, 2 tabloyu da şüpheli olarak rafa kaldırdığını belirtti.

Patrikhane'den ve Tanju Osmangil'den üçer, Can Hasoğlu ve Deniz Müzesi'nden ikiye, Harbiye Askeri Müzesi, Kemal Erhan, Ceri Bernardette, Sıkıp Sabancı ve Arslan ailesinden de birer Ayvazovski'nin sergi kapsamına alındığını söyleyen Kayaalp, "Ellerinde Ayvazovski'nin tablosu bulunan bazı aileler ise vermeye yanaşmadılar" dedi.

Doç. Fethi Kayaalp, Dolmabahçe Sarayı'nda Galina Çurak'ın saptadığı 8 taktit olması muhtemel tablo için de şunları söyledi:

"Bu kadar kısa bir araştırmada kesin bir şey söylemek mümkün değil. Bunun için kapsamlı bir laboratuvar analizi gerekir. Gaz kromotografisi, malzemenin analizi, imzanın analizi, radyografi vs. için gerekli laboratuvar Türkiye'de yok. Kimya Fakültesi'nde bile bu araçlar yok."